



International Science Group

ISG-KONF.COM

XXII

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE**

**"MODERN THEORIES AND IMPROVEMENT OF WORLD
METHODS"**

**Helsinki, Finland
June 06 - 09, 2023**

ISBN 979-8-88992-687-0

DOI 10.46299/ISG.2023.1.22

MODERN THEORIES AND IMPROVEMENT OF WORLD METHODS

Proceedings of the XXII International Scientific and Practical Conference

Helsinki, Finland
June 06 – 09, 2023

UDC 01.1

The 22th International scientific and practical conference “Modern theories and improvement of world methods” (June 06 – 09, 2023) Helsinki, Finland. International Science Group. 2023. 543 p.

ISBN – 979-8-88992-687-0

DOI – 10.46299/ISG.2023.1.22

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

67.	Черненко С.К. ОСНОВИ ГУМАННОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПРИНЦИПИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	282
PHARMACEUTICS		
68.	Zaychenko G., Kozak D. OFF-LABEL ANTIBIOTIC PRESCRIBING IN CHILDREN: TIME DEMAND OR NECESSITY?	286
PHILOLOGY		
69.	Korolyova N. STUDY OF FILM DISCOURSE IN THE SYSTEM OF OPTIONAL CLASSES AT FACULTIES OF FOREIGN LANGUAGES	288
70.	Mashakova A.K. KAZAKHSTAN AND BULGARIA IN THE ASPECT OF LITERARY INTERCONNECTIONS	290
71.	Miroshnyk S., Strilchuk A. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДІЄСЛІВ В ІСПАНОМОВНИХ ЗМІ	295
72.	Баранник Н.О. ЛІНГВІСТИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ "ПОЕТИЧНИЙ ДИСКУРС"	300
73.	Гольцева М.І. ПОРУШЕННЯ РЕЛЕВАНТНОСТІ НЕПРЯМОГО МОВЛЕННЄВОГО АКТУ У ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРОМОВАХ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН ЗА 2022 РІК	306
74.	Жадлун М.І. ЕТНОКУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА КОНЦЕПТУ ПАРИЖ	310
75.	Лоцинова І.С. ОКАЗІОНАЛЬНІ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ У РОМАНІ ІРЕНИ КАРПИ "ДОБРІ НОВИНИ З АРАЛЬСЬКОГО МОРЯ"	313
76.	Марчук І.П., Потапова І.М. БАГАТОГРАННІСТЬ ПОНЯТТЯ ЕКФРАЗИСУ	317

ЕТНОКУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА КОНЦЕПТУ *ПАРИЖ*

Жадлун Маргарита Ігорівна

Кандидат філологічних наук

Старший викладач кафедри мовної підготовки та гуманітарних наук

Дніпровський державний медичний університет

У сучасній науковій парадигмі дослідження етнокультурних концептів набувають поширення та теоретико-практичного обґрунтування (праці М. Ф. Алефіренка, І. О. Голубовської, С. Я. Єрмоленко, В. В. Жайворонка, В. І. Карасика, В. І. Кононенка, Т. А. Космеди, Л. Т. Масенко, А. М. Приходька, І. М. Серебрянської, Ю. С. Степанова, Д. В. Ужченка та ін.).

Етнокультурний концепт, за І. М. Серебрянською, є “словесно вираженою змістовою одиницею свідомості, збагаченою культурними смислами й індивідуальними асоціаціями, яка відображає основні етапи розвитку тієї чи іншої мови й культури” [8, с. 91].

І. О. Голубовська під культурними концептами, які по своїй сутності є етноспецифічними утвореннями, розуміє “омовлені культурно детерміновані ментальні утворення, котрі мають безпосередній дотик до цінностей, ідеалів і установок етносів та в яких знаходять своє найповніше відображення особливості національного характеру й сприйняття світу” [1, с. 401].

Говорячи про етнокультурні концепти українського етносу (*хліб-сіль, берегиня, жива вода, дума, калина, лиха година, мавка, доля/недоля, козак, гайдамака, тополя, хата* та ін.), В. В. Жайворонко акцентує, що “вони пов’язані передусім з народними звичаями, переказами, традиціями – явищами, що підтримують історичну спадковість, тим самим зміцнюючи людську етноспільноту. Це не просто слова-знаки, це вже мовні одиниці, наповнені етнокультурним змістом. Вони здебільшого і функціонують у культурних контекстах” [2, с. 51].

За нашим переконанням, із-поміж цілої низки концептів з етнокультурним змістом окремого вивчення потребують такі, що, з одного боку, є стрижневими компонентами чужоземної лінгвокультури, а з іншого, – набувають осмислення та репрезентації у мовній картині світу українців. З огляду на це, вважаємо за доцільне окреслити семантичні нашарування концепту *Париж*, який, за слушною думкою І. Р. Плавуцької, “не отримав свого належного вивчення у вітчизняній філологічній науці, – попри багатовікову історію взаємин Франції і України і активну присутність цього «кванту знання» (визначення В. І. Карасика) у свідомості українців” [5, с. 47].

Зауважимо, що образ французької столиці вже ставав об’єктом наукових розвідок А. С. Дубровської: “Париж як текст в інтерпретації В. Винниченка-романіста – від міфологічного до модерного” (2009); С. О. Кочерги: “Паризький текст у творчості Лесі Українки” (2014); О. С. Деркачової: “Паризький простір у творчості сучасних українських письменників: спроба самоідентифікації” (2021).

Побутування концепту *Париж* в українській національно-мовній картині світу розглядала І. Р. Плавуцька [5]. Учена акцентувала, що у політично-публіцистичному дискурсі актуалізовано поняттєві аспекти концепту, як-от “столиця Франції”, “французький уряд” [5, с. 48]; у рекламному дискурсі окреслено ментально-семантичну сферу “стиль життя”, втіленням якої є мода, краса / мистецтво, вишуканість / елегантність, шопінг, подорожі / туризм [5, с. 48]; у художньому дискурсі репрезентовано стереотипне уявлення про Париж як “місто закоханих і романтиків”, а також об’єктивовано семантичну опозицію “свій – чужий” шляхом протиставлення ідеалізованого життя у Франції та реального – на батьківщині [5, с. 48–49].

У загальному розумінні Париж є номінацією, що ідентифікує місто, столицю Французької Республіки, яка є адміністративним центром регіону Іль-де-Франс.

З позиції лінгвокультурології *Париж* – це етноспецифічний концепт французького мовно-культурного середовища.

Дослідниця О. М. Кагановська, вивчаючи проблему текстових концептів у французькій літературі, справедливо уналежнює концепт *Париж* до такої ієрархічної ланки: Париж → Франція → Європа → Захід [3].

Мета цього наукового пошуку – ідентифікувати етнокультурну семантику концепту *Париж* за назвами творів українських письменників.

На важливості ролі і функцій заголовків художніх творів наголошують Ю. О. Карпенко: “Назва твору є його власним іменем, тобто відношення між назвою і твором у принципі такі ж, як відношення між іменем і людиною або між топонімом і географічним об’єктом” [4, с. 29]; А. А. Рубан: “У художній літературі заголовку приділяється особлива увага, бо він налаштовує читача на активне сприйняття змісту твору, знайомить із ним” [7, с. 137]; С. В. Рижикова: “...назва художнього твору може бути своєрідним каталізатором/активатором для потенційно можливого індивідуального розгортання тексту твору з мінімального тексту-примітиву (самого заголовка)” [6, с. 40];

Поділяючи погляди науковців щодо значущості назв творів художньої літератури, ми проаналізували заголовки книжок, у яких згадується французька столиця, і дійшли висновку, що концепт *Париж* у мовній свідомості українців репрезентовано так:

1) Париж – буденний простір: “*Париж такий, як є, і іншого нема*” (Євгенія Кононенко та ін.: 2017); “*Париж і Лондон – столиці мого життя*” (Олена Ящук-Коде: 2017);

2) Париж – туристичний простір: “*Київ-Париж (У пошуках застиглого часу)*” (Богдан Образ: 2015); “*Мандрівки з чарівним атласом. Париж*” (Надійка Гербіш: 2019);

3) Париж – перцептивний (смаковий) простір: “*Париж зі смаком солоної карамелі*” (Ольга Капечине: 2022); “*Львів. Париж. Круасани*” (Марина Гримич та ін.: 2023);

4) Париж – простір мрій і сподівань: “Побачити Париж” (Таїсія Наконечна: 2022); “Усе буде Париж!” (Анна Бугаєва: 2022); “Селфі в Парижі” (Катерина Бабкіна та ін.: 2021);

5) Париж – простір кохання та втрат: “Ліля. Париж. Кохання” (Галина Горицька: 2019); “Прощання в Парижі” (Богдан Бойчук: 2016); “Париж. Сплін” (Павло Матюша: 2019);

6) Париж – таємничий та магічний простір: “Паризька химера” (Євгенія Кононенко: 2019); “Магія Парижа” (Василь Габора та ін.: 2019).

Прикметно, що назви трьох творів містять не лише номінацію *Париж*, але й назви інших європейських міст, як-от *Лондон*, *Київ*, *Львів*, які в межах дихотомії “своє – чуже” мають дещо спільне / відмінне зі столицею Франції.

Отже, як свідчить проаналізований матеріал, виокремлені семантичні пласти концепту *Париж* відбивають свідомі уявлення українських письменників про французьку столицю. Репрезентація *Парижа* як буденного та туристичного простору, з нашого погляду, об’єктивує поняттєвий складник концепту. Сприйняття міста як простору мрій і сподівань, кохання та втрат, а також перцептивного та таємничого середовища втілює образний складник концепту. Перспектива подальшого вивчення цієї проблеми полягає у лінгвокультурологічному описові структури та змісту концепту *Париж* на матеріалі окремого прозового епічного твору великої форми.

Список літератури

1. Голубовська І. О. Етнічні особливості української національно-мовної картини світу. *Studia Linguistica*. 2010. Вип. 4. С. 400–412.

2. Жайворонок В. В. Проблема концептуальної картини світу та мовного її відображення. *Культура народів Причорномор’я*. 2002. №32. С. 51–53.

3. Кагановська О. М. Текстові концепти художньої прози: монографія. Київ, 2002. 292 с.

4. Карпенко Ю. О. Назва твору як об’єкт ономастики. *Літературна ономастика*: зб. статей. Одеса: Астропринт, 2008. С. 29–37.

5. Плавуцька І. Р. До проблеми моделювання концепту Париж в українській національно-мовній картині світу. *Франкофонія в умовах глобалізації і полікультурності світу*: збірник тез II Міжнародної науково-практичної конференції. Тернопіль, 2020. С. 47–49.

6. Рижикова С. В. Роль та функції заголовку в художніх творах (на матеріалі англійської та німецької художньої літератури). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2014. № 10. Т. 2. С. 38–40.

7. Рубан А. А. Мовні особливості заголовків художніх творів (на матеріалі творчості Лесі Українка). *Лексико-граматичні інновації в сучасних слов’янських мовах: XI Міжнародна наукова конференція*: матеріали / укладання і загальна редакція О. К. Куварової. Дніпро: Ліра, 2023. С. 137–139.

8. Серебрянська І. М. Етнокультурний концепт “природа” як складова просторового коду. *Філологічні трактати*. 2009. №1, Т. 1. С. 90–94.